

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**«Соціально-етичні та деонтологічні проблеми
сучасної медицини
(немедичні проблеми в медицині)»
24-25 лютого 2022 року**

м. Запоріжжя

УДК 614.253(063)

С69

Редколегія:

Боярська Л.М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І.Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю.В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сепетий Д.П. – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Мегрелішвілі М.О. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К.А. – кандидат історичних наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Павленко Н.В. – кандидат філософських наук, викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (24-25 лютого 2022 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2022. – 248 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Герасімчук Т.С., Стрижко М.В., Сліпко В.О.</i> Вплив SARS-COV-2 на психічне здоров'я та неврологічний стан населення	57
<i>Корсак Ю.К.</i> Про джерела сучасних консцієнтальних нападів та підвищення стійкості молоді	61
<i>Іванькова Н.А.</i> Філософські проблеми в умовах зміни парадигми навчання	65
<i>Дубініна Я.П., Герасімчук Т.С., Шаменко В.О.</i> Антивакцинаторство: міждисциплінарний підхід до оцінки явища	66

2. ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

<i>Боярська Л.М., Котлова Ю.В., Подліанова О.І., Потапенко С. В., Левчук-Воронцова Т.О., Дмитрякова Г.М., Гребенюк Л.В.</i> Професійне формування особистості лікаря у світі нових освітніх реалій	70
<i>Турган О.Д.</i> Енергія художнього слова в системі підготовки фахівців медико-фармацевтичного спрямування	73
<i>Марушко Ю.В., Дмитришин Б.Я., Бовкун О.А., Єсіпова С.І., Дмитришин О.А.</i> Формування соціальних навичок як необхідного компонента конкурентоспроможності лікаря	75
<i>Карпенко К.І.</i> Викладання курсу «Етикет у суспільстві, етикет в медицині»: виклики та відповіді	77
<i>Касаткіна К.А.</i> Особистісно-орієнтований підхід в організації самостійної роботи іноземних студентів	80
<i>Стиця Н.В.</i> Принцип цілісності світоглядної підготовки лікаря	82
<i>Ravlenko N.V.</i> The importance of “soft skills” in formation of physicians’ competencies	84
<i>Самойленко О.В., Степанов О., Уточкін Я.</i> Нейрофізіологічні стратегії оптимізації підготовки до іспиту КРОК	85
<i>Четвертак Т.Ю., Шкопинська Т.Є., Поправко М.І.</i> Розвиток емоційного інтелекту здобувачів медичної освіти	87
<i>Цуркан М.В., Цуркан І.М.</i> Роль української мови у підготовці міжнародних фахівців медичної галузі	88
<i>Уварова О.О., Сікорська О.О.</i> Уміння самоорганізації у майбутніх лікарів як умова формування професійного іміджу	90
<i>Ткач А.В.</i> Суспільно-гуманітарні дисципліни – основа національно-патріотичного виховання майбутнього лікаря	91
<i>Канигіна С.М., Черепок О.О., Пузік С.Г., Волох Н.Г.</i> Деонтологічна готовність фахівців спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	93
<i>Канигіна С.М., Черепок О.О., Дац Д.І., Івченко А.О.</i> Соціально-етичні, деонтологічні та професійно спрямовані питання підготовки фахівців з фізичної терапії	94
<i>Корсак К.В.</i> Про зв'язок емоційного здоров'я молоді України з вибором змісту обов'язкового компонента національної освіти	96

3. Медбрат, акушер і санітар: нові офіційні професії від МОЗ. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onenews/128995>

4. Мельніченко С.В., Ржевський Г.М., Роганов В.П. Психологічно-організаційні особливості дистанційної форми навчання в сучасних умовах. URL: <http://dist.knute.edu.ua/index.php/ru/novini/31-psikhologichno>

5. Телемедицина – як актуальний прорив у підготовці майбутніх лікарів / А. М. Біловол, А. А. Берегова, С. Г. Ткаченко // Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: А. М. Біловол, А. А. Берегова, С. Г. Ткаченко. – Харків: ХНМУ, 2021. – С. 28–29.

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

*Касаткіна Катерина Андріївна,
к.і.н., викладач кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медичний університет*

В системі вищої медичної освіти України важливе місце посідає підготовка іноземних студентів. Незважаючи на складнощі в організації навчального процесу, що спричинені карантинними обмеженнями через пандемію COVID-19, кількість іноземців, які вступають до українських вишів, не знижується. В п'ятірку найпопулярніших серед іноземних абітурієнтів входить Запорізький державний медичний університет, в якому навчається понад 3200 студентів-іноземців з 42 країн світу [3]. Такий потік іноземних студентів ставить перед ЗВО нові завдання, які в умовах пандемії та трансформації системи охорони здоров'я потребують особливої уваги.

Одні з перших викликів, що постали перед медичними ЗВО, були пов'язані з підвищенням вимог до підготовки фахівців медичної галузі. Зросла потреба у висококваліфікованих спеціалістах, які мають високий адаптаційний потенціал, гнучкість і критичність мислення та високий рівень особистісної відповідальності. Проте, не менш важливим у підготовки таких спеціалістів є виховання гармонійно розвинутих, творчо мислячих особистостей з високою моральністю та внутрішньою свободою. В навчальному процесі такі якості формуються за допомогою вивчення дисциплін соціогуманітарного циклу, з якими іноземні студенти знайомляться на першому курсі.

Підвищення вимог до підготовки спеціалістів актуалізує питання особистісно-орієнтованого підходу в організації навчального процесу студентів-іноземців, де особливого значення набуває організація самостійної роботи. Згідно з навчальними планами саме на самостійну навчально-пізнавальну діяльність, яка є завершальним етапом вирішення навчальних завдань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях, відводиться значна частина часу. Втім слід визнати, що переважна кількість іноземних студентів-першокурсників недостатньо підготовлена до самостійної навчальної діяльності. Вони поверхнево володіють основними прийомами самостійної роботи і мають досить слабкі навички користування науковими джерелами при підготовці до лекцій, семінарських занять та написання рефератів. Тому,

питання ефективної та якісної організації самостійної роботи студентів-іноземців у рамках особистісно-орієнтованої моделі освіти є першочерговим до вирішення.

У Запорізькому державному медичному університеті забезпечення якісної організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти реалізується завдяки запровадженню нових форм та технологій навчання, а саме у форматі онлайн курсів. Використання сучасних інтернет- та хмарних сервісів дозволило організувати цю форму навчально-пізнавальної діяльності на нових принципах, зробити інтерактивною та контрольованою, використовуючи для цього засоби дистанційного моніторингу навчальної діяльності (активності). Завдяки цьому студент може дистанційно ознайомитися з навчально-методичними матеріалами дисципліни, які представлені у вигляді різноманітних інформаційних ресурсів (текст, відео, презентація, електронний посібник тощо), виконати завдання та відправити його на перевірку викладачу, пройти тестування. Викладач, зі свого боку, має можливість самостійно створювати контент для онлайн курсу, надсилати інформацію студентам, збирати та перевіряти виконані завдання, вести електронний журнал обліку оцінок та відвідування, налаштовувати різноманітні ресурси та бібліотеку курсу [1, с. 50]. Такий формат організації самостійної роботи дозволяє іноземним студентам ефективніше управляти своєю навчальною діяльністю, сприяє формуванню відповідального ставлення до навчання та допомагає вільно орієнтується в просторі здобутих знань.

Успішно реалізуються завдання особистісно-орієнтованого навчання студентів-іноземців на онлайн курсах з самостійної роботи дисциплін соціогуманітарного циклу. При розробці такого курсу та здійсненні тьюторської підтримки необхідно враховувати психолого-педагогічні особливості навчально-пізнавальної діяльності даної категорії студентів. Наведемо деякі рекомендації, що мають допомогти здобувачам краще опанувати прийоми самоосвіти та знизити випадки недобросовісного виконання завдань. Передусім необхідно створити сприятливу атмосферу у взаємодії тьютор-студент, бути «поруч» під час проходження ними онлайн курсу, розгорнуто відповідати на питання та вчасно надавати інформаційну підтримку. Так само, як на аудиторних заняттях викладач пояснює навчальні цілі й завдання, так і під час онлайн супроводу доцільно надавати інформацію про вимоги, правила проходження курсу, систему оцінювання, термін виконання завдань щонайменше двома різними способами: текстовий документ та аудіо-або відеоролик. У рамках курсу рекомендується розділити матеріал кожної теми на кілька частин, до кожної з яких студенти можуть дивитися короткі відеоролики і виконати невеликі тестові завдання. Особливо важливо надавати іноземним студентам якісний зворотний зв'язок. Вони мають регулярно одержувати від викладача певні відгуки упродовж усього курсу. Треба не лише вказувати студенту, що він зробив неправильно, а й пояснювати йому, що саме він має зробити, аби поліпшити свою відповідь. Так, доцільно наводити приклади добре виконаних готових робіт із поясненням [2]. Отже, студент-іноземець має отримувати більше різнопланової інформації, яка допоможе поліпшити його майбутні здобутки.

Таким чином, в умовах нових викликів і трансформації, реалізація особистісно-орієнтованого підходу в організації самостійної роботи студентів-іноземців сприяє підвищенню якості підготовки спеціалістів у медичних ЗВО.

Список використаних джерел

1. Колесник Ю.М., Авраменко М.О., Моргунцова С.А., Рижов О.А. Досвід впровадження он-лайн технологій у систему підготовки фахівців галузі знань 22 – Охорона здоров'я. *Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку)*: матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.). Тернопіль: ТДМУ, 2018. С. 48-51.

2. Як поліпшити (не)дистанційне викладання? *Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень*. Вип. 9, квіт. 2020. URL: <https://saiup.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/Integrity-bulletin-09.pdf> (дата звернення 28.01.2022).

3. General Information / Zaporizhzhia State Medical University. URL: http://int.zsmu.edu.ua/p_226.html (дата звернення 30.01.2022).

ПРИНЦИП ЦІЛІСНОСТІ СВІТОГЛЯДНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ

*Спиця Наталя Валеріївна, к. філос. н., доцент,
доцент кафедри суспільних дисциплін,
Запорізький державний медичний університет*

Питання якісної підготовки професіонала, який відповідав би запитам сучасного швидко змінюваного суспільства, актуальне для будь якої професії. Не є виключенням і професія лікаря, адже це стосується всіх людей, а не тільки частини суспільства. Кожній людині важливо до якого саме спеціаліста вона звернеться у найскрутніші свої моменти, коли потрібно вирішувати важливі питання життя і смерті, шукати поради щодо профілактики або ж зміни режиму життя у випадку хронічної хвороби. Тому, професійна підготовка лікаря – проблема загальнонаціональної важливості та пріоритетності державного рівня.

Ми живемо у світі із швидко змінюваною реальністю, де одні ідеологічні орієнтири замінюються на інші, де світоглядні смисли та системи цінностей трансформуються під впливом нових технологічних, соціальних та політичних реалій. Трансгуманізм вже не є частиною чогось фантастичного і далекого, адже в наукових колах все більше говорять про докорінну трансформацію фізичної та психічної реальності людини. Стрімке зростання технологічної могутності людини впливає на подальшу профілізацію та звуження сфери діяльності спеціаліста у сфері медицини, а відтак, зведення до мінімуму можливості охопити, досягнути, розглянути проблему в її широкому розумінні. Наука заграється і забуває про важливість цілісного бачення Людини у всій повноті її здоров'я, що передбачає не тільки підтримку гомеостазу на фізичному рівні, а й має враховувати її ментальний стан, її соціальне життя. І все більше спеціалістів починають підтримувати таку позицію, коли вважається, що функція лікаря має бути звужена до невеликої сфери компетентності, де він має підтримувати показники норми фізичного тіла